גליון זה הוא המשך גליונות תש"ז - תש"ה, שעסקו בעיקר בחלקים הראושנים של פרקנו. לכן עוסק גליוננו בעיקר בפסוקים האחרונים החל מן מ"ח.

א. ביחוד ללומדים בחוגים בארגוני נער, ובחברות נער.
השוה את השנויים - גם את הדקים שבהם - שבין דברי הכתוב א - כ"ז
ובין ספור המעשה בפי העבד ל"ד - מ"ה. ובארו נמקיהם. לצורך זה מושב
שתכינו טראש העתק שני הספורים בעופן מקביל בשני טורים, בזה:

	הכתוב	עבד אברהם
1)	א. ...ברך את אברהם בכל	ל"ה. ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב.
2)	ב. מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו	ל"ז....יושב בארצו.
3)	ד. כי אם אל ארצי ואל מולדתי...	ל"ח. אם לא אל בית אבי תלך ואל
4)	" ולקחת אשה לבני ליצחק	" משפחתי ולקחת אשה לבני.
5)	ה. אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי	ל"ט. אולי לא תלך האשה אחרי.
6)	" ההשב אשיב את בנך אל הארץ	" - - - -
7)	ו. השמר לך פן תשיב	" - - -
8)	ז. ה' אלוקי השמים אשר לקחני	" ה' אשר התהלכתי לפניו.

רכן הלאה עד סוף מ"ח.
מה הכוון הכללי שבכל השנויים בספורו של העבד? (העזרו במלב"ם)

ב. שאלות ודיוקים ברש"י.

1) מס. ד"ה על ימין (על שמאל) מה קשה ולמה לא פרשו כרגיל, לאיזה מקום שהוא?
(והשוה העמק דבר: מחפש עצות לדבר, וימין ושמאל הוא כנוי לאופניה שונים, בדרך היטר או בדרך עקלתון)

2) נ " ויען לבן ובתואל מה קשה לו?
יש מקשין: והלא גם בבני יעקב כתיב (לד' י"ג) ויענו בני יעקב את שכם! תרץ את קושיתם!

×3) " " לא נוכל דבר מה קשה לו? - במה הוא שונה מן הפירוש הרגיל ומה המריצו לפרש כך?

×4) נב " וישתחו ארצה בעל דברי דוד מקשה: קשה, למה לא פירש רש"י כן על מה שאמר לעיל (כ"ו) ויקוד האיש וישתחו לה'.
ענה על קושיתו!

5) נ"ה ד"ה ימים מה קשה לו? למה הביא ראיתו מויקרא ולא הביאה מקרוב, מבראשית מ' י"ד ד"ה ימים?

×6) נ"ה " ותאמר אלך מה קשה לו?
על דברי רש"י הקשה דברי דוד: קשה, מאין ידעה שאין רצונם שתלך, שהוצרכה לומר כן? ומתרץ: דקדקה בלשונם והבינה דלא בדרך שאלה של ספק אמרו זה אלא דרך קושיה של תמיה. הסבר את המלים המסומנות בקו!
×× הסבר מניין דקדקה מלשון הכתוב, שאין זו שאלת ספק?
×× האין שתירה לדבריו משמות ב' ז' האלך ...?

7) ס " את היי לאלפי מה קשה לו?

ג. נ"א. והיי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה'.
ראב"ע ד"ה דבר א'. שפורנו ד"ה כאשר דבר ה'.
רמב"ן ויקרא י' נ' ד"ה אשר דבר ה' ביחוד מן "ולדעתי בדרך הפשט".
הכתב והקבלה: שבעל המסבירות בהשגחתו העליונה יביא זוג זה אל התכלית הנרצה.
ועל ההנהגה העליונה יאמר כאן כאשר דבר ה' (וויע ער געלייטעט) ולשון "דבור" יסמך גם על ההנהגה כמו (תהלים מ"ז) "ידבר עמים תחתינו", וכמו שכתוב בפנחס (להכנת דבריו ע"ד רש"י דברים ל"א ז' ד"ה אתה תבוא "דבר אחד לדור".
(במדבר כ"ו ב) וידבר אותם.
שר"ל כמו שהאל גלה רצונו ע"י המאורע.
ועיין גליון שמיני תש"ג שאלה ב ודברי בעל עקדת יצחק המובאים שם!
(×× ועיין מורה נבוכים כ' פרק מ"ח וביחוד סוף הפרק מן "ואמר בענינים המקריים...
1. מהי השאלה העומדת בפני כל המפרשים הנ"ל? מהי תשובותיהם?
2. במה אין פסוקנו דומה לויקרא י' ג'? האם מתאימה תשובת הרמב"ן יותר לפסוקנו או לפסוק בויקרא?
3. במה שונה תשובת הכתב והקבלה מכל הדעות הנ"ל ובמה יש לערער על תשובתו?

עצה טובה: לקוראי לועדית: קרא ב"יטורון" הגרמני 1921 ע' 206-222
D. Feuchtwang: Genesis 24. eine Interpraetationsstudie

יש לשלוח תשובות (גם שאלות) לד"ר נחמה ליבוביץ - ירושלים, קרית משה
" " הזמנות ותשלומים ליעקב אשכנזי, ירושלים רח' אוסישקין 40.